

STATENS VA-NÄMND

BESLUT

2013-08-12
Stockholm

BVa 53

Va 523/12

SÖKANDE	1. B L 2. I L
MOTPART	Växjö kommun Ombud: Kommunjuristen A WB L
SAKEN	Brukningsavgift

VA-NÄMNDENS AVGÖRANDE

Va-nämnden fastställer att B L och I L inte är skyldiga att för faktura 20384426 utge högre rörlig brukningsavgift än 7 185 kr inklusive mervärdesskatt.

BAKGRUND, YRKANDEN M. M.

B L och I L äger fastigheten Växjö Mörkaskog 1:78, belägen inom verksamhetsområdet för Växjö kommuns (kommunens) allmänna va-anläggning. Fastigheten är ansluten till nyttigheterna renvatten och spillvatten.

Kommunen har i faktura med nummer 20384426, utfärdad den 26 juni 2012, debiterat fastighetsägarna för fast och rörlig brukningsavgift för vatten och avlopp. Tvisten i målet gäller endast storleken på den rörliga brukningsavgiften. Den avgiften grundas i fakturan på avläsningar av en vattenmätare som sattes upp den 16 september 2002 och togs ned den 16 maj 2012. Av fakturan framgår att mätarställningen den 1 maj 2012 var 105 m^3 , att mätarställningen den 16 maj 2012 var $1\,063 \text{ m}^3$ och att kommunen debiterat för 958 m^3 .

B L och I L har yrkat att Va-nämnden ska fastställa att de avseende faktura 20384426 inte är betalningsskyldiga för större förbrukning än $287,4 \text{ m}^3$, motsvarande 7 185 kr inklusive mervärdesskatt. Till stöd för yrkandet har anförts att treårig preskription gäller och att kommunens fordran därför rätteligen bara kan avse $287,4 \text{ m}^3$ eller tre års förbrukning.

Kommunen har bestritt yrkandet. För det fall Va-nämnden anser att kommunens fordran omfattas av treårig preskriptionstid, har kommunen vitsordat beloppet 7 185 kr som skäligt i och för sig.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

B L och I L har uppgett i huvudsak följande. De flyttade till fastigheten 1999 och bor där permanent. Fastigheten har använts på samma sätt under hela den tid de har bott där. Avläsning av vattenmätaren på fastigheten har gjorts av B L. I samband med byte av vattenmätaren på fastigheten den 16 maj 2012 läste kommunen av mätaren, som då visade en förbrukning på $1\,063 \text{ m}^3$. Den 1 maj 2012 var emellertid mätarställningen 105 m^3 . Det ifrågasätts inte i och för sig att den vid mätarbytet uppmätta förbrukningen överensstämmer med den faktiska förbrukningen. Det är uppenbart och ifrågasätts inte heller att B L har läst

av mätaren fel. I familjens tidigare boende hade de eget vatten i 24 år och har därför inte reagerat på att tidigare räkningar var ovanligt låga. De har inte tittat närmare på fakturorna och hur många m³ de har avsett. Kommunen har emellertid inte någon gång under hela den tid som mätaren varit uppsatt hört av sig och frågat om skälet till den tidigare låga förbrukningen eller på annat sätt reagerat på att förbrukningen skiljt sig med omkring 90 % från vad som är normalt. Det är klart att de inte kan undgå att betala för viss förbrukning. Vid kontakt med konsumentombudsmannen har uppgetts att preskriptionstiden för va-fordringar är tre år. De är därför beredda att betala för endast tre års förbrukning.

Kommunen har anfört i huvudsak följande. Kommunen vidhåller sin fordran enligt fakturan. Kommunen vitsordar i och för sig att konsumentpreskriptionen är tre år. Preskriptionen bryts emellertid varje gång kommunen fakturerar. Ingen del av kommunens krav är preskriberat. Principerna för debitering av förbrukning framgår av 17 § i va-taxan. Systemet bygger på självavläsning. Det finns ingen skyldighet för kommunen att faktiskt läsa av en vattenmätare varje år. I stället sker en riktig slutdebitering. Kommunen har gjort avläsning i samband med måtarbyten dels vid inflyttningen år 2002 och dels år 2012. Dessa avläsningar är att anse som faktiska avläsningar utförda av kommunen. Utöver dessa har sex självavläsningar skett. Mätarbyte sker vart tionde år. Att kommunen inte har hört av sig till familjen [REDACTED] beror på att kommunen har omkring 13 000 abonnenter och inte heller kan känna till när användningen av en fastighet förändras. I och med att förbrukningen hela tiden varit jämn enligt självavläsningarna har man inte heller haft anledning att anta att någon enstaka avläsning varit felaktig. Fastighetsägarna borde själva ha reagerat om räkningarna var ovanligt låga. När kommunen får in ett självavläsningskort, skickas det till ett av kommunen anlitat företag, som gör om uppgifterna till digital form. Sedan läggs uppgifterna in i kommunens datasystem. Detta görs av personal som inte har särskild kunskap om abonnentfrågor. Om det emellertid registreras en avvikelse på minst 20%, får man en ”varningssignal” i systemet. Eftersom mätaren som sattes upp år 2002 var ny och måtarställningen då således var noll, har systemet inte reagerat på de inrapporterade låga avläsningarna.

VA-NÄMNDENS SKÄL

Kommunen har debiterat genom en faktura som grundats på en den 16 maj 2012 vid måtarbyte avläst förbrukning med avdrag för vad som tidigare inrapporterats efter s.k. självavläsning under åren 2003 och framåt. Som framgått är parterna ense om att självavläsningarna varit felaktiga och att avläsningen den 16 maj 2012 om 1063 m³ är korrekt. Parterna är också ense om att debiteringen i fakturan ska avse 287,4 m³ för det fall treårig preskription inträtt för kommunens fordran. Det betyder att parterna är ense om att den nu aktuella debiteringen i själva verket utgör en slags korrigering av de debiteringar som skett tidigare för förbrukning under hela perioden från och med den 16 september 2002. B Ls och I Ls ståndpunkter innebär att kommunen inte har rätt att göra en sådan korrigering utan hänsynstagande till de allmänna reglerna om preskription.

För fordringar på bruksavgifter gäller treårig konsumentpreskription enligt 2 § 2 st preskriptionslagen (1981:130), se NJA 1988 s. 503. En sådan fordran preskriberas alltså tre år efter fordrans tillkomst, dock med undantag för det fall preskriptionen bryts dessförinnan. Då börjar en ny tid att löpa från tidpunkten för avbrottet. Enligt 5 § preskriptionslagen avbryts preskription genom att:

1. gäldenären utfäster betalning, erlägger ränta eller amortering eller erkänner fordringen på annat sätt gentemot borgenären,
2. gäldenären får ett skriftligt krav eller en skriftlig erinran om fordringen från borgenären eller
3. borgenären väcker talan mot gäldenären eller annars åberopar fordringen gentemot gäldenären vid domstol, hos Kronofogdemyndigheten eller i skiljeförfarande, konkursförfarande eller förhandling om offentligt ackord.

Kommunen har hävdatt att fordran inte är preskriberad eftersom preskriptionstiden ska räknas från den dagen kommunen gjorde en slutdebitering på grund av avläsningen den 16 maj 2012 och att fordringen uppkommit successivt genom att kommunens tjänst blivit tagen i anspråk. Vidare har kommunen hävdatt att varje tidigare fakturering utgjort ett preskriptionsavbrott beträffande den ackumulerade fordringen.

Enligt 31 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska avgifter för den allmänna va-anläggningen fördelas på de avgiftsskyldiga efter vad som är skäligt och rättvist. Beträffande debiteringar av bruksavgifter anges följande i 17 § i kommunens va-taxa för år 2012.

”Bruksavgift enligt § 13 erläggs i enlighet med vad tekniska nämnden föreskriver. Avgiften enligt § 13.1 b debiteras på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd eller på annan grund som anges i § 14.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

Betalas icke debiterat belopp inom tid som anges i räkningen erläggs dröjsmålsränta enligt § 11 tredje stycket

Kommunen har uppgett att systemet med avläsning av vattenmätare i princip bygger på s.k. självavläsning, där fastighetsägarna efter att ha tillställts självavläsningskort rapporterar in mätarställningen till kommunen, som sedan debiterar med stöd av de inrapporterade uppgifterna.

Taxans lydelse ger enligt va-nämndens mening inte något stöd för att det skulle finnas någon skillnad mellan en av fastighetssägaren inrapporterad avläsning och en avläsning som utförs av någon annan för kommunens räkning. En av fastighetsägaren gjord självavläsning får alltså i princip jämföras med en avläsning som skett direkt genom kommunens försorg. Det betyder också att systemet bygger på att debiteringar som grundats på självavläsningar är slutliga debiteringar i den meningen att de inte ingår i något preliminärt debiteringssystem som förutsätter eller medger ny debitering efter en slutlig, verklig avläsning genom kommunens försorg.

Vad som anförts innebär att fordringarna i detta fall ska anses ha uppkommit löpande under va-förhållandet efter bl.a. självavläsning och att det inte heller på något sätt kan anses ha skett något avbrott i den treåriga preskriptionen för varje sådan fordran. Det betyder att det inte är visat att kommunen, mot vad som anförts, haft rätt att kräva betalning för bruksavgifter utöver vad som följer av bestämmelserna om treårspreskription. Parterna är då ense om att för-

brukningen ska anses ha uppgått till 287,4 m³ motsvarande en rörlig brukningsavgift per den 16 maj 2012 om 7 185 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga

På Va-nämndens vägnar

Marianne Abdon

Va-nämnden: ordförande Marianne Abdon (ordförande) samt ledamöterna Gunilla Mejegård, Yngve Darte, Malin Enockson, Bertil Jönsson och Anders Helgée (enhälligt).